

20.09.2024

Ce facem cu economiile: păstrăm, cheltuim sau investim?

Ce facem cu economiile: păstrăm, cheltuim sau investim?

**EDUCAȚIE FINANCIARĂ
PENTRU TOȚI**

o campanie
organizată de

Banca
Națională
a Moldovei

cu suportul
financiar

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

Sfaturi pentru o decizie corectă

Cu toții avem anumite obiective în viață. Acestea pot fi cele mai variate: să mergem la studii peste hotare, să procurăm un automobil, un apartament ori o casă, să pornim o afacere, să ne asigurăm o viață decentă la vârsta de pensionare... De cele mai multe ori, pentru realizarea obiectivului ales, este nevoie să adunăm o anumită sumă de bani.

Resursele financiare necesare pot fi obținute fie în calitate de angajat, fie prin inițierea unei mici activități economice pe cont propriu. O parte din banii câștigați îi consumăm pentru necesitățile curente, iar o parte îi punem de o parte, ca să-i acumulăm pentru realizarea obiectivului nostru. Deseori ne mai ajută părinții sau rudele apropiate care contribuie cu o sumă oarecare pentru realizarea visului, în mod direct sau la un eveniment festiv de familie (ziua de naștere, nuntă etc.).

Cum păstrăm și acumulăm aceste resurse? Cumpărăm o pușculiță? Un borcan din sticlă mai mare, în care adunăm contribuțiile familiei și propriile economii? Sau ținem banii la saltea?

Păstrarea „la saltea” are mai multe riscuri. Pe lângă cele asociate cu riscurile proprii unui bun material (incendiu, furt etc.), banii în numerar păstrați „la saltea” sunt supuși și devalorizării. Spunem că banii s-au devalorizat atunci când cu aceeași bani putem cumpăra mai puține lucruri decât o făceam anterior. Devalorizarea poate fi mai lentă sau mai rapidă, în funcție de evoluțiile economiei noastre, dar și ale economiilor mari din lume. Măsurarea acestui fenomen se face prin calcularea ratei inflației. Economisții au determinat că inflația are loc și în situații de dezvoltare perfectă, bine echilibrată a economiei, fiind numită inflație naturală.

Chiar și în URSS, unde prețurile erau gestionate de stat și se declara că inflație nu există, autoritățile au fost nevoite să denominalizeze rubla în mai multe rânduri: 1922 (1:10000), 1924 (1:100), 1947 (1:100) și 1961 (1:10). Prețurile, din cauza crizelor, erau în continuă creștere. Nerecunoașterea de către comuniști a inflației, pe care o considerau un fenomen impropriu unei societăți sovietice socialiste, a dus și la manifestarea unui alt fenomen - deficitul. În mod normal, excesul de bani în economie, în țările cu economie de piață, duce la creșterea prețurilor. În URSS, din cauza intervenției statului și limitării prețului, excesul de bani a dus la deficitul de mărfuri și rânduri interminabile, precum și la o inflație ascunsă: pe lângă prețul oficial plătit se mai achita un preț bonus, ca bunul „pus de-o parte” să fie scos de sub tețghea și comercializat ori se procura un loc mai avansat în rând la bunul deficitar. Deci prețurile reale erau cu mult mai mari decât cele incluse în statistica oficială sovietică sau decât cele indicate pe raftul gol.

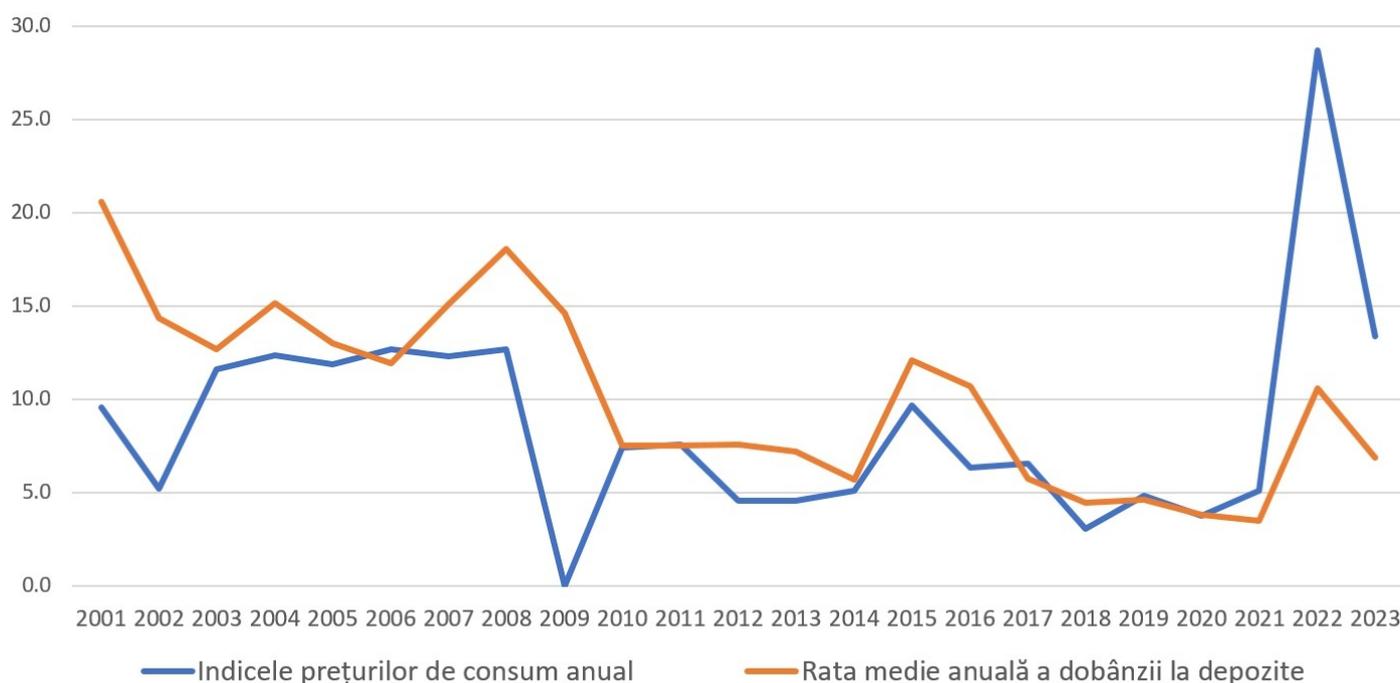
Exact același fenomen a dus la apariția în masă a micii corupții pentru a obține un bun deficitar, iar furturile din bunul public a devenit o normă omniprezentă. Aceste practici înrădăcinate în URSS sunt cu dificultate combătute până în ziua de astăzi. Ultima criză financiară a URSS, care a pornit în 1985-1986 a fost și unul dintre factorii fatali care au dus la prăbușirea imperiului sovietic.

Deci, dacă păstrăm banii în numerar, de fapt, asistăm la o reducere a puterii de cumpărare a acestora, iar prețul pentru visul pe care îl avem ar putea între timp să se majoreze.

Cum minimizăm pierderea valorii reale a economiilor păstrate

Prima soluție este plasarea banilor sub formă de depozite bancare pentru care se achită o dobândă ce compensează, cel puțin, o parte din efectele negative ale proceselor inflaționiste. Dobânda bancară, de cele mai multe ori, urmărește suficient de fidel procesele inflaționiste. Altfel, dacă dobânda ar fi prea mică față de inflație și riscul de erodare ar deveni prea mare, deponeții ar tinde să-și retragă economiile.

Graficul 1: Evoluția ratei medii anuale a dobânzii la depozite în lei moldovenești și a ratei inflației anuale

Pe lângă faptul că depozitul ajută prin dobândă la compensarea pierderilor generate de inflație, banii sunt păstrați mult mai sigur în bancă. Băncile sunt verificate cu rigurozitate de către BNM, iar depozitele bancare sunt garantate de stat până la suma de 100 000 MDL cumulativ pentru toate depozitele deținute la o bancă de o persoană, iar începând cu 1 ianuarie 2025 suma maximă garantată va fi de 200 000 MDL. De fapt, în ultimele crize, statul a compensat economiile tuturor deponenților, chiar dacă garanția de la acel moment nu acoperea valoarea depunerilor.

Este de notat că păstrarea banilor sub formă de depozit bancar elimină riscurile asociate banilor păstrați în bancnote, cum ar fi incendiul sau furtul.

Construirea unei relații cu banca creează și un istoric. Dacă, spre exemplu, planificăm să procurăm un automobil, imobil sau alt bun și avem strânși o parte din bani, iar pentru cealaltă parte pe care nu o avem intenționăm să contractăm un credit, atunci, având deja o relație cu banca, vom accesa mai ușor creditul. Rezultatul evaluării pe care o face banca (se numește scoring) este de cele mai multe ori mai bun și acest fapt poate contribui la o rată mai bună în cadrul negocierilor de accesare a creditului bancar.

O altă formă sigură de păstrare a economiilor sunt VMS-urile (valori mobiliare de stat) care sunt emise de Ministerul Finanțelor pentru suplinirea necesităților bugetare. Acestea sunt emise prin intermediul BNM și pot fi accesate prin serviciile prestate de băncile comerciale cu care avem încheiat un contract. În anumite perioade, VMS-urile pot avea o dobândă mai mare decât depozitele bancare. Respectiv, aceste posibilități de investire merită să fie monitorizate.

Dacă obiectivul de acumulare a banilor este să avem o viață mai decentă la vârsta de pensionare, atunci, în afară de opțiunea de acumulare a mijloacelor financiare prin intermediul constituirii depozitelor bancare și/sau investirea în VMS, ar putea fi evaluată și posibilitatea accesării de asigurări de viață. În acest mod, ne putem constitui un pachet pensionar suplimentar la cel de stat prin contribuirea lunară în perioada activă a vieții.

Desigur, există opțiuni de plasare a banilor și pe piețele de capital externe, cum ar fi să procurăm instrumente financiare pe piața de capital din București sau din New-York. În acest caz, trebuie să posedăm anumite cunoștințe și să avem un partener profesionist de nădejde. Cu regret, sunt o serie de escroci care promit venituri fabuloase prin accesarea foarte simplă a piețelor de capital prin intermediul platformelor electronice. Este important să ne consultăm înainte de a utiliza aceste platforme și să ne asigurăm că în spatele lor nu sunt scheme de escrocherie.

Un alt instrument care este intens promovat pentru investirea economiilor cetățenilor cu promisiuni de profituri atractive este moneda criptică sau criptovaluta. Înainte de a ne lansa în astfel de investiții, este bine de înțeles că nu există o autoritate de reglementare referitoare la aceste monede, care ar putea interveni și proteja interesele persoanelor ce fac investiția. Toate aceste emisii de monedă nu au nicio acoperire prin economie reală și sunt, în exclusivitate, speculative. Șansele de câștig sunt similare cu cele oferite de jocurile de noroc. În publicitatea la aceste instrumente sunt prezentate de cele mai multe ori situații particulare în care s-a înregistrat creșterea valorii monedei criptice, dar nu se arată căderile și pierderile masive care, la fel, au avut loc din plin.

În ce valută să păstrăm economiile

Dacă realizarea obiectivului nostru nu este prea îndepărtată și nu se întrevăd crize majore, economiile în lei conferă o dobândă mai mare și în astfel de perioade este mai profitabil să optăm pentru economii în moneda națională. Nu pierdem nici la conversii dintr-o valută în alta, atunci când trebuie să facem achiziția pentru care acumulăm banii. Dacă termenul de păstrare este mai puțin definit sau este îndepărtat, este recomandabil să ne creăm un coș de valute: liber convertibile (EUR sau dolari, sau ambele) și în lei pentru generare de venituri mai mari. Dacă analizele economice sugerează că este posibilă o criză, putem revizui mixul de valute în favoarea celei mai sigure.

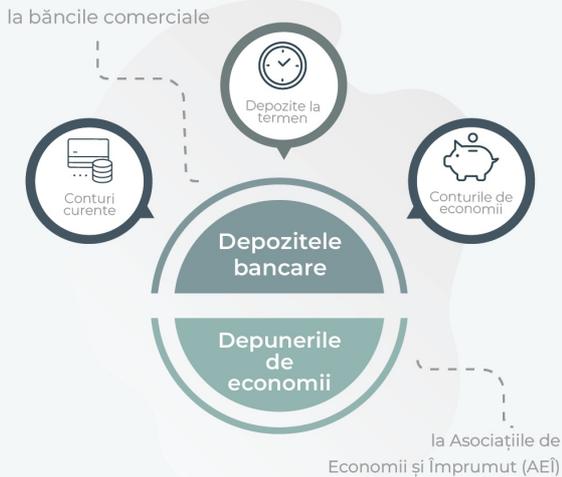
Pentru a păstra și a multiplica economiile, trebuie să ne formulăm planurile de procurări majore din viitor și să alegem mixul optim de economii pentru a le realiza. În oricare dintre aceste situații, „banii la saltea” sunt cei mai supuși riscului de pierdere a valorii lor.

EDUCAȚIE FINANCIARĂ PENTRU TOȚI

CE POSIBILITĂȚI DE ECONOMISIRE ȘI INVESTIȚII SUNT PE PIAȚA FINANCIARĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

Produse de economisire oferite de piața bancară și cea nebanară

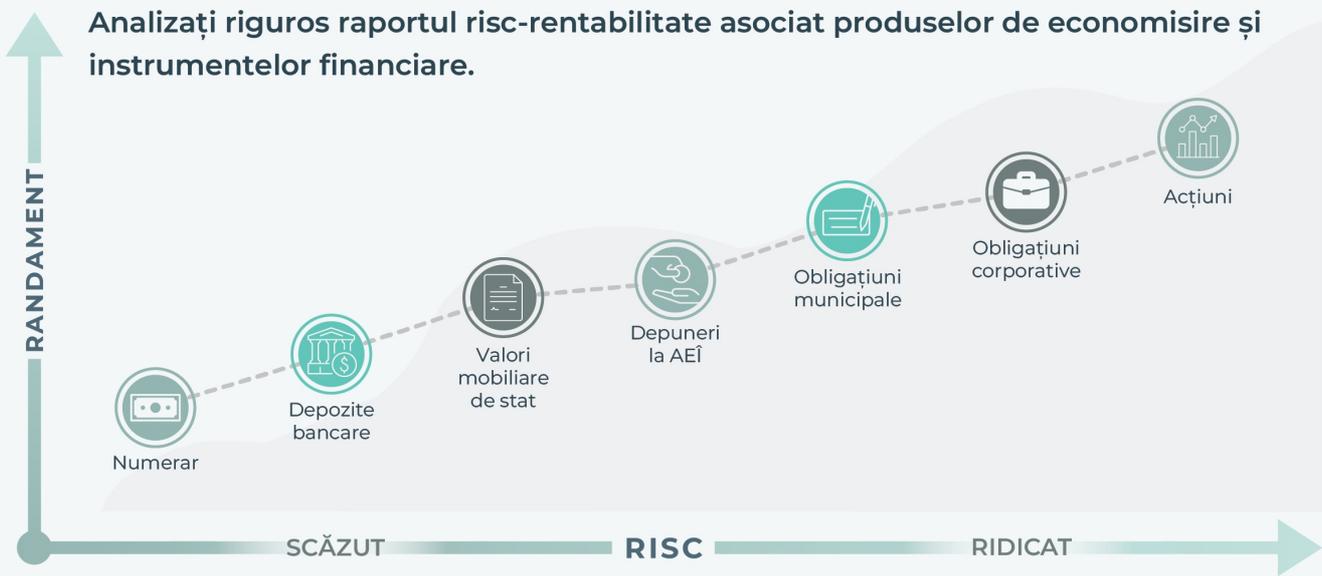

Instrumente de investiții pe piața financiară

Corelația risc - randament

Analizați riguros raportul risc-rentabilitate asociat produselor de economisire și instrumentelor financiare.

Banca Națională a Moldovei

Campania Națională de Educație Financiară este implementată de Banca Națională a Moldovei și Expert-Grup, cu sprijinul proiectului USAID Moldova „Reforme Instituționale și Structurale în Moldova” (#MISRA) Moldova PRO Reforme.

USAID
DIN PARTEA POPORULUI AMERICAN

[Ce facem cu economiile](#) [3]

[păstrăm](#) [4]

[cheltuim sau investim](#) [5]

[educație financiară pentru toți](#) [6]

[campania de educatie financiara](#) [7]

[campanie de educație financiară](#) [8]

[campania de educatie financiar](#) [9]

[Educație financiară pentru toți](#) [10]

[Educația financară pentru toți](#) [11]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/67347>

Related links:

[1] http://www.bnm.md/files/cefaevm-_1.jpg [2] http://www.bnm.md/files/posibilitati de economisire si investire_1.png [3] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Ce facem cu economiile](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Ce facem cu economiile) [4] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=păstrăm](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=păstrăm) [5] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=cheltuim sau investim](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=cheltuim sau investim) [6] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=educație financiară pentru toți](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=educație financiară pentru toți) [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=campania de educatie financiara](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=campania de educatie financiara) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=campanie de educație financiară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=campanie de educație financiară) [9] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=campania de educatie financiar](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=campania de educatie financiar) [10] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Educație financiară pentru toți](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Educație financiară pentru toți) [11] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Educația financară pentru toți](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Educația financară pentru toți)